

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 65/22

Λουξεμβούργο, 26 Απριλίου 2022

Απόφαση στην υπόθεση C-401/19
Πολωνία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου

Η υποχρέωση των παρόχων επιγραμμικών υπηρεσιών ανταλλαγής περιεχομένου να ελέγχουν το περιεχόμενο που οι χρήστες επιθυμούν να αναφορτώσουν στις πλατφόρμες τους, πριν από την παρουσίασή του στο κοινό, περιβάλλεται από τις αναγκαίες εγγυήσεις για τη διασφάλιση της συμβατότητάς της προς την ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης

Το Δικαστήριο απορρίπτει την προσφυγή που άσκησε η Πολωνία για την ακύρωση του άρθρου 17 της οδηγίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα στην ψηφιακή ενιαία αγορά

Το άρθρο 17 της οδηγίας 2019/790 για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα στην ψηφιακή ενιαία αγορά¹ θέτει ως αρχή ότι οι πάροχοι επιγραμμικών υπηρεσιών ανταλλαγής περιεχομένου (λεγόμενες υπηρεσίες του web 2.0) ευθύνονται ευθέως όταν προστατευόμενα αντικείμενα (έργα κ.λπ.) αναφορτώνονται παράνομα από χρήστες των υπηρεσιών τους. Οι οικείοι πάροχοι δύνανται ωστόσο να απαλλαγούν από την ευθύνη αυτή. Προς τούτο, υποχρεούνται ιδίως, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17², να παρακολουθούν ενεργά το περιεχόμενο που αναφορτώνουν οι χρήστες, προκειμένου να παρεμποδίζεται η διάθεση προστατευόμενων αντικειμένων στο διαδίκτυο, τα οποία οι δικαιούχοι δεν επιθυμούν να καταστήσουν προσβάσιμα μέσω των υπηρεσιών αυτών.

Η Πολωνία άσκησε προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου με αίτημα την ακύρωση του άρθρου 17 της οδηγίας 2019/790. Υποστηρίζει ότι το εν λόγω άρθρο παραβιάζει την ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης που κατοχυρώνεται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης³.

Με τη σημερινή απόφασή του, **το Δικαστήριο απορρίπτει την προσφυγή της Πολωνίας.**

Το Δικαστήριο επισημαίνει καταρχάς ότι, προκειμένου να μπορέσουν να απαλλαγούν από την ευθύνη η οποία προβλέπεται στο άρθρο 17 της οδηγίας 2019/790, οι πάροχοι επιγραμμικών υπηρεσιών ανταλλαγής περιεχομένου υποχρεούνται *de facto* να προβαίνουν σε εκ των προτέρων έλεγχο του περιεχομένου το οποίο οι χρήστες επιθυμούν να αναφορτώσουν στις πλατφόρμες τους, εφόσον έχουν λάβει από τους δικαιούχους τις πληροφορίες ή τις ειδοποιήσεις που είναι αναγκαίες προς τον σκοπό αυτόν. Εξάλλου, για να είναι δυνατή η διενέργεια τέτοιου εκ των προτέρων ελέγχου, οι πάροχοι οφείλουν, αναλόγως του αριθμού των αρχείων που αναφορτώνονται και του είδους του επίμαχου προστατευόμενου αντικειμένου, να χρησιμοποιούν εργαλεία αυτόματης αναγνώρισης και αυτόματου φιλτραρίσματος περιεχομένου. Κατά το Δικαστήριο, ένας τέτοιος έλεγχος και ένα τέτοιο φιλτράρισμα εκ των προτέρων είναι ικανά να επιφέρουν περιορισμούς σε ένα σημαντικό επιγραμμικό μέσο διάδοσης περιεχομένου. Υπό τις συνθήκες αυτές, **το ειδικό καθεστώς ευθύνης, το οποίο θεσπίζεται από την οδηγία 2019/790 για τους παρόχους επιγραμμικών υπηρεσιών ανταλλαγής περιεχομένου, ενέχει περιορισμό της άσκησης του**

¹ Οδηγία (ΕΕ) 2019/790 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα στην ψηφιακή ενιαία αγορά και την τροποποίηση των οδηγιών 96/9/ΕΚ και 2001/29/ΕΚ (ΕΕ 2019, L 130, σ. 92).

² Βλ. άρθρο 17, παράγραφος 4, στοιχείο β', και στοιχείο γ', *in fine*, της οδηγίας 2019/790.

³ Άρθρο 11.

δικαιώματος στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης των χρηστών των εν λόγω υπηρεσιών ανταλλαγής περιεχομένου.

Εν συνεχεία, **όσον αφορά τη δικαιολόγηση ενός τέτοιου περιορισμού** και ειδικότερα όσον αφορά την αναλογικότητά του σε σχέση με τον θεμιτό σκοπό που επιδιώκει το άρθρο 17 της οδηγίας 2019/790 ο οποίος συνίσταται στην προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, το Δικαστήριο επισημαίνει, πρώτον, ότι **ο νομοθέτης της Ένωσης**, προκειμένου να αποτραπεί ο κίνδυνος τον οποίο συνεπάγεται, ιδίως, η χρήση αυτόματων εργαλείων αναγνώρισης και φιλτραρίσματος για το δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης των χρηστών επιγραμμικών υπηρεσιών ανταλλαγής περιεχομένου, **καθόρισε με σαφήνεια και ακρίβεια τα μέτρα που μπορούν να ληφθούν ή να απαιτηθούν** κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που προβλέπονται στη διάταξη αυτή, **αποκλείοντας ειδικότερα τα μέτρα που φιλτράρουν και απενεργοποιούν την πρόσβαση σε νόμιμο περιεχόμενο κατά την αναφόρτωση**. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι ένα σύστημα φιλτραρίσματος το οποίο ενέχει τον κίνδυνο να μην διακρίνει επαρκώς μεταξύ παράνομου και νόμιμου περιεχομένου, οπότε η λειτουργία του θα μπορούσε ενδεχομένως να μπλοκάρει επικοινωνίες με νόμιμο περιεχόμενο, θα ήταν ασύμβατο με το δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης και δεν θα τηρούσε την απαίτηση δίκαιης εξισορρόπησης μεταξύ του εν λόγω δικαιώματος και του δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας. Δεύτερον, το άρθρο 17 της οδηγίας 2019/790 προβλέπει ότι οι χρήστες έχουν το δικαίωμα, βάσει του εθνικού δικαίου, να αναφορτώνουν περιεχόμενο που παράγουν οι ίδιοι για σκοπούς, π.χ., παρωδίας ή μίμησης και ότι πρέπει να ενημερώνονται από τους παρόχους των εν λόγω υπηρεσιών ότι μπορούν να χρησιμοποιούν έργα και άλλα αντικείμενα προστασίας δυνάμει προβλεπόμενων από το δίκαιο της Ένωσης εξαιρέσεων ή περιορισμών στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα. Τρίτον, κατά το άρθρο 17, η ευθύνη των παρόχων των ως άνω υπηρεσιών για τη διασφάλιση της μη διαθεσιμότητας ορισμένων περιεχομένων μπορεί να στοιχειοθετηθεί μόνον υπό την προϋπόθεση ότι οι δικαιούχοι τούς διαβιβάζουν τις σχετικές και απαραίτητες πληροφορίες για το περιεχόμενο αυτό. Τέταρτον, το άρθρο 17 διευκρινίζει ότι η εφαρμογή του δεν συνεπάγεται καμία γενική υποχρέωση παρακολούθησης, εξ αυτού μάλιστα προκύπτει ότι οι πάροχοι επιγραμμικών υπηρεσιών ανταλλαγής περιεχομένου δεν μπορούν να υποχρεωθούν να αποτρέψουν την αναφόρτωση και τη διάθεση στο κοινό περιεχομένου η διαπίστωση του παράνομου χαρακτήρα του οποίου θα απαιτούσε, εκ μέρους τους, αυτοτελή εκτίμηση του περιεχομένου υπό το πρίσμα των πληροφοριών που παρέχουν οι δικαιούχοι καθώς και των ενδεχόμενων εξαιρέσεων και περιορισμών των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Πέμπτον, το άρθρο 17 καθιερώνει διάφορες διαδικαστικές εγγυήσεις οι οποίες προστατεύουν το δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης των χρηστών των εν λόγω υπηρεσιών για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι πάροχοι απενεργοποιούν, παρά ταύτα, εκ παραδρομής ή άνευ βάσιμης αιτίας, την πρόσβαση σε νόμιμο περιεχόμενο.

Το Δικαστήριο συνάγει ότι **ο νομοθέτης της Ένωσης περιέβαλε την υποχρέωση των παρόχων επιγραμμικών υπηρεσιών ανταλλαγής περιεχομένου να ελέγχουν το περιεχόμενο που οι χρήστες επιθυμούν να αναφορτώσουν στις πλατφόρμες τους πριν από την παρουσίασή του** στο κοινό, η οποία απορρέει από το ειδικό καθεστώς ευθύνης που θεσπίστηκε από την οδηγία 2019/790, **με κατάλληλες εγγυήσεις για τη διασφάλιση του σεβασμού του δικαιώματος των χρηστών των ως άνω υπηρεσιών** στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης καθώς και για τη διασφάλιση της δίκαιης εξισορρόπησης μεταξύ του δικαιώματος αυτού, αφενός, και των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, αφετέρου. Εντούτοις, εναπόκειται στα κράτη μέλη, κατά τη μεταφορά του άρθρου 17 της οδηγίας στο εσωτερικό τους δίκαιο, να μεριμνούν ώστε να βασίζονται σε ερμηνεία της διάταξης αυτής που καθιστά δυνατή τη διασφάλιση της δίκαιης εξισορρόπησης μεταξύ των διαφόρων θεμελιωδών δικαιωμάτων που προστατεύονται από τον Χάρτη.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαίνεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο

εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο και η σύνοψη](#) της απόφασης είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της απόφασης

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της απόφασης διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106